

Fakultetsstyrelsen

Utvecklingsplan för masterprogrammet i rättssociologi, Rättssociologiska institutionen, Lunds universitet

Bakgrund

Under 2022 utvärderades masterprogrammet i rättssociologi tillsammans med forskarutbildningen i rättssociologi. Den externa expertgruppen som utvärderade programmen bestod av docent Annika Staaf vid Malmö universitet (ordförande för gruppen) och Joxerramon Bengoetxea vid Oñati International Institute for the Sociology of Law. Den externa expertgruppen baserade sin utvärdering på institutionens självvärdering och dess bilaga, samt ett platsbesök i juni 2022. De två programmen (på master- och forskarnivå) utvärderades tillsammans i en rapport från expertgruppen. Denna utvecklingsplan gäller endast masterprogrammet.

Expertgruppens övergripande intryck är att masterprogrammet erbjuder varierade former av undervisning och examination med ett centralt fokus på didaktik, och framhåller att det är ett gediget masterprogram som har hittat sin form och har en internationell och inkluderande profil.

Konkreta åtgärder

Den externa expertgruppen nämner genomgående i rapporten två huvudfrågor som institutionen bör ta på allvar – arbetsbelastningen för personalen, och studenternas förutsättningar och andelen studieavhopp. Nedanstående översikt

över de åtgärder som ska vidtas på grundval av utvärderingen kommer att följa denna indelning, i tillägg till en allmän kategori där vi samlar de andra förslag som expertgruppen har lagt fram.

Arbetsbelastningen för personalen

Tiden före självvärderingen var en utmaning, vilket har påpekats både i självvärderingen och av den externa expertgruppen, på grund av den pågående pandemin, kriget i Ukraina och det faktum att den enda professorn på institutionen, som även var ansvarig för masterprogrammet, nyligen gått bort. Den externa expertgruppen bedömde att institutionen hanterade situationen väl, men de uttryckte också att det finns viktiga lärdomar att dra av denna erfarenhet, särskilt när det gäller att ha ett stabilt system för fördelning av ansvar, arbete och resurser och att vara förberedd på oförutsedda händelser. Institutionen är liten och beroendet av enskilda personer kan därför vara stort. Den externa expertgruppen uppmuntrar institutionen att göra en översyn av fördelning av tid för att stödja både undervisning, kursutveckling och forskning av hög kvalitet. När det gäller resurser uppmanar den externa expertgruppen även institutionen att anställa en studievägledare för masterprogrammet, en tjänst som för närvarande inte finns. Dessa funderingar och förslag till åtgärder kan delas in i tre konkreta frågor: 1) fördelning av arbete och ansvar för att säkerställa en hållbar undervisnings- och arbetsmiljö, 2) fördelning av tid för att stödja både undervisning och forskning av hög kvalitet, och 3) resurser för studievägledning. Nedan går vi igenom var och en av dessa områden och föreslår åtgärder, ansvarsområden och en tidsplan för genomförandet av åtgärderna.

1. Fördelning av arbete och ansvar för att säkerställa en hållbar undervisnings- och arbetsmiljö

Den externa expertgruppen skriver: "Vi uppmanar bestämt institutionens ledning att vara beredd även på oförutsägbara händelser och att agera snabbt för att säkerställa en rättvis ansvarsfördelning bland personalen i syfte att begränsa arbetsmiljörelaterade utmaningar".¹ Detta är något som institutionen redan arbetar med på flera nivåer. Vi har utökat personalen som kan undervisa på masterprogrammet, med kompetens inom alla områden av programmet. Från utvärderingen av programmet till nu har vi gått från ingen till två professorer och från tre till fem docenter på institutionen. Denna fråga har också åtgärdats genom ett stärkt institutionellt minne, så att det nu är lättare för lärarna att anpassa sig till nya uppgifter och att ta över uppgifter från kollegor om det behövs. Detta har möjliggjorts genom stärkta rutiner, en övergång till läroplattformen Canvas och regelbundna möten med lärarlaget. Detta arbete ska vi nu fortsätta att utveckla och stärka.

Ansvar och tidsplan

Vad	Vem	När
Utveckling av rutiner och arbets sätt vid överlämning av kurser på programmet.	Programansvarig.	Höst 2024
Säkerhetsställa att det finns tillräckliga	Studierektor och prefekt.	Höst 2023

¹ "We strongly urge the management of the department to be prepared even for the unforeseeable events and act fast to assure a fair division of responsibility among staff members in order to limit work environmental related challenges".

lärarresurser för programmet.		
Möjligheter till karriärutveckling för de anställda.	Prefekt.	Pågående arbete med uppföljning i samband med medarbetarsamtal vår 2023 och vår 2024.

2. *Fördelning av tid*

Den externa expertgruppen skriver att de "uppmanar institutionens ledning att i samarbete med personalen utvärdera de givna undervisningstimmar i förhållande till tillräcklig tid för kursutveckling och egen forskning",² och att hitta tillräckliga resurser för att ge lärarna tillräckligt med tid för att kontinuerligt utveckla didaktiken, öka kvaliteten i undervisningen samt för att möta de ökande kraven från studenter, fakultet och universitet.

Det pågår ett arbete på institutionen för att få en bättre översikt över resursfördelningen till varje kurs. Detta arbete syftar till att skapa klarhet och en möjlighet att prioritera resurserna inom varje program/kurs, för att till exempel prioritera mer resurskrävande tentor på bekostnad av föreläsningar, eller tvärtom. Dessutom ska institutionen säkerhetsställa att det finns resurser för kontinuerlig utveckling av kurser och av programmet som helhet.

² "urge the management of the department in collaboration with staff members to evaluate the given teaching hours in relation to adequate time for course development and personal research"

Ansvar och tidsplan

Vad	Vem	När
Utforma en översikt över resursfördelningen till varje program/kurs.	Studierektor/prefekt.	Vår 2023
Utarbeta riktlinjer för kontinuerlig kurs- och programutveckling.	Studierektor/prefekt.	Vår 2024.

3. Studievägledare

Den externa expertgruppen påpekar att institutionen inte har någon studievägledare anställd för masterprogrammet och "uppmantar institutionen att anställa en sådan person".³ Det är inte realistiskt utifrån antalet studenter att anställa en studievägledare för programmet, så denna uppgift fördelas på befintliga anställda. Uppgiften är för närvarande uppdelad mellan programadministratören och programansvarig. Ansvarsfördelningen dem i mellan kan dock behöva utvärderas och tydliggöras gentemot studenterna. Det finns också studievägledare på universitetsnivå som kan vara behjälpliga i många av frågorna som rör våra masterstudenter. Denna möjlighet kan vi kommunicera tydligare till studenterna.

Ansvar och tidsplan

Vad	Vem	När
Utvärdera fördelning av studievägledarrollen mellan	Studierektor.	Höst 2023.

³ "urge the department to employ such a person"

programadministratör och programansvarig.		
Publicera information om studievägledning på institutionens webbplats.	Webbredaktör.	Höst 2023.

Studieförutsättningar och andelen studieavhopp

Enligt den externa expertgruppen har institutionen problem med ett stort antal studieavhopp bland studenterna. Institutionen kommer att undersöka andelen studieavhopp vidare för att jämföra med liknande program vid fakulteten. Detta är en fråga som den externa expertgruppen ständigt återkommer till i utvärderingen, och det är ett område som man alltid kan sträva efter att förbättra, vilket är anledningen till att vi kommer att ta upp detta område här, med föreslagna åtgärder. Vissa av förslagen till förbättringar är dock inte relevanta med tanke på diskussionen ovan om resursfrågan, till exempel ett förslag om att: "Engagera personal och undervisningsassistenter (amanuenser) i studentorienterade aktiviteter utanför arbetstid under första terminen".⁴ Vi avfärdar detta förslag, eftersom vi inte kan kräva att vår personal ska vara tillgänglig utanför arbetstid för denna uppgift, och som förklarats ovan har lärarna redan en tung arbetsbelastning. Andra förslag till förbättringar från den externa expertgruppen är åtgärder som redan har vidtagits, eller har påbörjats efter självvärderingen. De förslag från den externa expertgruppen som vi redan har vidtagit (i parentes) är följande: Erbjudna valfria kurser i akademiskt skrivande (vi arbetar i nära kontakt med fakultetens språkpedagog som erbjuder valfria tillfällen för våra masterstudenter sedan hösten 2022), engagera studenter från tredje terminen i studentinriktade aktiviteter för

⁴ "Engaging staff and teaching assistants (amanuenser) in student-oriented activities off working hours during the first semester"

studenter från första terminen (vi har ett pågående SI-mentorssystem), och stötta sökande till masterprogrammet med ansökningar om stipendier, visum och vägledning i ansökningsprocessen (universitetet arbetar intensivt med dessa frågor).

Den externa expertgruppen konstaterar att endast 50–60 % av studenterna på programmet tar sin masterexamen. Detta är en siffra som vi inte känner igen, men vi kommer att undersöka genomströmningen för att få en god överblick. Om det visar sig att vi har ett problem med genomströmningen kommer vi utarbeta en enkät som delas ut till de studenter som hoppar av programmet för att försöka få en överblick över orsakerna till studieavhopp. Detta och eventuella åtgärder för att hantera studieavhopp kommer att utvärderas när vi har tillräckligt med empiriskt material för att göra det.

Den externa expertgruppen är dessutom bekymrad över studenternas välbefinnande och kopplar detta till antalet studieavhopp. Detta är också en utmaning som vi inte känner igen och som inte diskuteras i självvärderingen eller i bilagorna till denna. Vi begärde mer information från den externa expertgruppen om detta bekymmer, men det är fortfarande oklart för oss varifrån detta kommer. Vi tror inte att detta är ett aktuellt problem för våra studenter, men vi kommer att följa detta i kursvärderingarna och vidta lämpliga åtgärder om detta visar sig vara fallet.

Den externa expertgruppen kopplar dessutom andelen studieavhopp till studieförutsättningarna och studenternas grad av engagemang och ger förslag till förbättringar i detta avseende. De är förvånade, precis som vi, över att masterstudenterna inte bidrog till självvärderingen som de erbjöds att göra och pekar på att detta kan bero på bristande engagemang från masterstudenternas sida. Denna brist på engagemang är också tydlig i den genomgående låga svarsfrekvensen på kursvärderingarna. Den externa expertgruppen konstaterar att andelen studieavhopp också kan

vara en indikator på att programmet inte anses tillräckligt relevant. De uppmanar oss därför att hitta sätt att engagera och motivera studenterna att delta i sådana uppgifter, och att fortsätta diskussionerna om detta och involvera även masterstudenterna i dessa diskussioner. Vi kommer att ta itu med dessa utmaningar genom att utveckla didaktiken för inkluderande pedagogik på programmet till ett enhetligt tillvägagångssätt för lärarlaget. Vi kommer att göra detta genom att bilda en studiegrupp om inkluderande pedagogik (inspirerat av exempelvis bell hooks och Paulo Freire) och utveckla strategier för dess implementering i programmet. Detta kräver att vissa timmar avsätts för att lärarlaget ska kunna delta i studiegruppen.

Ansvar och tidsplan

Vad	Vem	När
Skapa en översikt över den exakta andelen studieavhopp och genomströmningen.	Programadministratör.	Slutförs under vår 2024.
Utforma och distribuera en enkät till studenter som hoppar av programmet (via det e-postkonto som tillhandahålls i Ladok).	Programansvarig/ Programadministratör.	Åtgärd enbart om det visar sig att studieavhopp är ett problem.
Utvärdera orsakerna till studieavhopp.	Programansvarig.	Åtgärd enbart om det visar sig att studieavhopp är ett problem.

Lägga till en fråga om studenternas välbefinnande i kursutvärderingarna.	Kursansvariga.	Start höst 2023.
Lärare på programmet ska bilda en studiegrupp med målet att utveckla en sammanhängande och inkluderande pedagogik för programmet.	Programansvarig och lärarlaget.	Start höst 2023.

Diverse andra förslag

Den externa expertgruppen gav dessutom några förslag till andra åtgärder.

- a) Vi kommer, under hösten 2023, diskutera i lärarlagen och i styrelsen hur vi mer flexibelt och enkelt kan uppdatera kursmaterialet regelbundet för att möjliggöra inkludering av ny litteratur och aktuella perspektiv.
- b) Förslaget om att ansöka om extern finansiering för gästforskare för att kunna bjuda in gästlärare till programmet kommer inte att genomföras. Vi har tillräcklig undervisningskapacitet vid programmet och kommer att prioritera undervisningsmöjligheter (som för närvarande är otillräckliga) för doktorander.
- c) Den externa expertgruppen kommenterade utmaningen med könsfördelningen i studentgruppen. Detta är ett problem för de flesta samhällsvetenskapliga program i Sverige (och utanför) och har med strukturella samhällsutvecklingar att göra. Könsfördelningen på programmet varierar årligen, och jämfört med andra

samhällsvetenskapliga program i Sverige är den inte slående på vårt masterprogram. Av de 30 studenter som påbörjade programmet hösten 2023 är 13 män. Vi kommer fortsätta vårt kontinuerliga arbete för mångfald i rekryteringen.

- d) Korrigera lärandemålen så att genusperspektivet återspeglas i programmets utbildningsplan. Vi kommer att gå igenom programmets utbildningsplan för att lägga till ett lärandemål om att utveckla kunskap om och förståelse för intersektionella perspektiv (som redan ingår i programmet, men som inte uttryckligen anges i utbildningsplanen).
- e) Förslaget att stärka ekologiska och miljömässiga hållbarhetsperspektiv i kurserna har redan startat och vi kommer fortsätta arbetet med att inkludera dessa perspektiv i undervisningen.

Ansvar och tidsplan

Vad	Vem	När
Diskutera flexibel inkludering av ny litteratur och aktuella perspektiv i kursen	Kursansvariga/ programansvarig.	Vår 2024.
Lägga till ett lärandemål i kursplanen: Utveckla kunskap och insikt om intersektionella perspektiv.	Programansvarig.	Höst 2023.
Stärka de ekologiska och miljömässiga hållbarhetsperspektiven i kurserna genom att lägga till	Kursansvariga/ programansvarig.	Vår 2024.

relevanta texter i kurslitteraturen.		
--------------------------------------	--	--

Ev. övriga kommentarer

Utvecklingsplanen beslutas av fakultetsstyrelsen och följs upp i fakultetsstyrelsen efter två år.

Utvecklingsplanen publiceras på fakultetens hemsida tillsammans med sakkunnigutlåtandet.